Beyşehir Yeşildağ Mahallesi Geleneksel Konut Cephelerinin Belgelenmesi ve Tipolojik Analizi: Kültürel Sürdürülebilirlik Bağlamında Bir Değerlendirme

Documentation and Typological Analysis of Traditional House Facades in Beyşehir Yeşildağ Neighborhood: An Evaluation in the Context of Cultural Sustainability

Arş. Gör. Melike Nur PATLAK, Doç. Dr. Mustafa Kaan SAĞ

İstanbul Atlas Üniversitesi, Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Endüstriyel Tasarım Bölümü, İstanbul/Türkiye (İstanbul Atlas University, Faculty of Art, Design and Architecture, Department of Industrial Design, İstanbul/Türkiye)

İstanbul Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü, İstanbul/Türkiye (İstanbul University, Faculty of Architecture, Department of Interior Architecture, İstanbul/Türkiye)

melikenur.patlak@atlas.edu.tr , 0009-0000-0669-4048

kaansag@istanbul.edu.tr, 0000-0001-7463-811X

Beyşehir Yeşildağ Mahallesi Geleneksel Konut Cephelerinin Belgelenmesi ve Tipolojik Analizi: Kültürel Sürdürülebilirlik Bağlamında Bir Değerlendirme

Özet

Bu çalışma, Konya ili Beyşehir ilçesine bağlı Yeşildağ Mahallesi'nde yer alan geleneksel konut cephelerinin belgelenmesi, tipolojik özelliklerinin ortaya konması ve bu cephelerin kültürel mirasın sürdürülebilirliği bağlamında değerlendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Anadolu'daki yerel mimari dokunun özgün örnekleri olan bu konutlar, yalnızca işlevsel çözümler sunmakla kalmayıp, toplumsal belleğin ve kültürel kimliğin somut göstergeleri olarak da önem taşımaktadır.

Araştırmada, yerinde gerçekleştirilen mimari gözlemler, fotoğraf çekimleri ve rölöve çalışmaları aracılığıyla Yeşildağ Mahallesi'ndeki konut cepheleri ayrıntılı biçimde belgelenmiştir. Elde edilen veriler, cephelerin biçimsel kurgusu, yapısal özellikleri ve malzeme kullanımı üzerinden değerlendirilmiştir. Analizler, moloz taş duvarların dayanıklılık ve iklim koşullarına uyum sağlayan niteliklerini; çıkmalı ahşap cumbaların mekâna kattığı hareketliliği ve el işçiliğiyle öne çıkan kapı, pencere ve cumba detaylarını ortaya koymaktadır. Ayrıca, saçak düzenlemeleri ile alınlık süslemeleri, işlevsel gerekliliklerin estetik kaygılarla bütünleştiği mimari ayrıntılar olarak dikkat çekmektedir.

Yeşildağ Mahallesi'nde bulunan konut cepheleri, taş ve ahşap gibi yerel malzemelerin kullanımı ile zanaatkârlık birikiminin somut izlerini taşımakta; bu yönüyle çevresel koşullara uyum sağlamanın yanı sıra toplumsal yaşam biçimini de yansıtmaktadır. Söz konusu özellikler, kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından belirleyici niteliktedir. Kültürel sürdürülebilirlik ise yalnızca fiziksel yapıların korunmasını değil, aynı zamanda bu yapıların temsil ettiği yaşam pratiklerinin, üretim tekniklerinin ve estetik değerlerin gelecek kuşaklara aktarılmasını da içermektedir.

ReThink (yeniden düşünmek) ve ReCycle (yeniden dönüştürmek) temaları çerçevesinde ele alınan bu çalışma, Yeşildağ Mahallesi'nde belgelenen geleneksel konut cephelerini yalnızca korunması gereken mimari unsurlar olarak değil, aynı zamanda kültürel sürekliliği besleyen ve toplumsal kimliğin inşasında işlev gören dinamik miras alanları olarak değerlendirmektedir. Bu yaklaşım, geçmişten devralınan mimari değerlerin günümüz koşullarında yeniden yorumlanarak, kimlik üretim süreçlerine katkı sunmasını ve gelecek kuşaklara aktarılmasını mümkün kılmaktadır.

Araştırma, 2025 yılında tamamlanan yüksek lisans tezine dayandırılmakta olup, Yeşildağ Mahallesi'nde yer alan konut cephelerinin ayrıntılı belgelenmesi, tipolojik özelliklerinin ortaya konulması ve kültürel mirasın sürdürülebilirliği bağlamında analiz edilmesini amaçlamaktadır. Bu kapsamda çalışma, yerel mimari belleğin akademik düzeyde kayıt altına alınmasına, tipoloji temelli çözümlemelerin yapılmasına ve söz konusu mirasın korunarak geleceğe aktarılmasına yönelik bilimsel katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Konut Mimarisi, Geleneksel Konut Cepheleri, Kültürel Sürdürülebilirlik, Beyşehir, Yeşildağ Mahallesi

Documentation and Typological Analysis of Traditional House Facades in Beyşehir Yeşildağ Neighborhood: An Evaluation in the Context of Cultural Sustainability

Abstract

This study was conducted with the aim of documenting the traditional house facades located in Yeşildağ Neighborhood of Beyşehir district, Konya province, identifying their typological characteristics, and evaluating them within the context of cultural heritage sustainability. As distinctive examples of Anatolia's vernacular architectural fabric, these houses not only provide functional solutions but also embody tangible indicators of collective memory and cultural identity.

Within the scope of the research, architectural observations, photographic surveys, and measured drawings were carried out on site to thoroughly document the facades of houses in Yeşildağ Neighborhood. The collected data were analyzed in terms of facade composition, structural characteristics, and material usage. The analyses reveal the durability and climatic adaptability of rubble stone walls, the spatial dynamism introduced by projecting wooden bays, and the craftsmanship evident in the details of doors, windows, and oriels. In addition, eave arrangements and pediment ornaments stand out as architectural elements where functional requirements are integrated with aesthetic concerns.

The house facades in Yeşildağ Neighborhood bear the tangible traces of craftsmanship through the use of local materials such as stone and wood; in this regard, they not only adapt to environmental conditions but also reflect communal ways of living. These features are decisive in terms of the

preservation and sustainability of cultural heritage. Cultural sustainability, however, extends beyond the conservation of physical structures; it also encompasses the transmission of the living practices, construction techniques, and aesthetic values represented by these structures to future generations.

Framed by the themes of ReThink and ReCycle, this study considers the traditional house facades of Yeşildağ Neighborhood not merely as architectural elements to be preserved, but as dynamic heritage sites that nourish cultural continuity and contribute to the construction of social identity. This perspective enables architectural values inherited from the past to be reinterpreted under contemporary conditions, fostering identity-making processes and ensuring their transmission to future generations.

Based on a master's thesis completed in 2025, the research aims to provide a detailed documentation of the house facades in Yeşildağ Neighborhood, reveal their typological characteristics, and analyze them in the context of cultural heritage sustainability. In this regard, the study seeks to make a scholarly contribution by academically recording local architectural memory, conducting typology-based analyses, and supporting the preservation and transmission of this heritage to the future.

Keywords: Traditional Residential Architecture, Traditional House Facades, Cultural Sustainability, Beyşehir, Yeşildağ Neighborhood